

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Kalijärvi, Teemu			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Laitosarvioinnit keinona tuottaa tietoa tulosajattelua soveltavassa hallinnossa - Tapaustutkimus kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Hallinto-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-09-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 91+3
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimus käsittelee laitosarviointeja keinona tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää tulosajattelua soveltavassa hallinnossa. Laitosarvioinnit suhteutetaan tutkimuksessa muihin tulosohjauksessa mahdollisesti hyödynnettäviin tapoihin tuottaa tietoa. Siten laitosarviointien ohella tarkastellaan erityisesti itsearviointia, tarkastustoimintaa sekä johtokuntatyötä. Tavoitteena on pyrkiä selkiyttämään laitosarviointien asemaa valtionhallinnossa suhteessa muihin seurannan muotoihin 1990-luvulla tehdyistä laitosarvioinneista saatuihin kokemuksiin perustuen. Tutkimuksen viitekehystenä käytetään tulosohjauksen ideaalimallia, joka on muodostettu erityisesti arvioinnin ja seurannan näkökulmasta. Malli on yhdistelmä useiden tutkijoiden tulosohjausta jäsentävistä esityksistä. Mallin avulla suhteutetaan yksittäiset arviointeihin ja seurantaan kohdistuvat tietotarpeet tulosohjauksen kokonaisuuteen. Malli tarjoaa mahdollisuuden myös ministeriön ja laitosten välisen ohjaussuhteen laajempaan tarkasteluun.</p> <p>Tutkimuksen kohteena on kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala, jota edustamaan on valittu kolme laitosta: Geologian tutkimuskeskus, Mittatekniikan keskus sekä Kilpailuvirasto. Näissä laitoksissa on suoritettu kansainväliset arvioinnit 1990-luvun puolivälissä. Kohdelaitokset on valittu siten, että mukana on niin tutkimus-, palvelu- kuin viranomaistehtäviäkin hoitavia organisaatioita. Tutkimuksen aineisto koostuu 11 puolistrukturoidusta teemahaastattelusta, joissa on haastateltu sekä ministeriön että laitosten avainhenkilöitä. Haastatteluaineiston lisäksi on käytetty kirjallisen aineiston mm. arviointiraportteja ja tarkastuskertomuksia.</p> <p>Tutkimuksen mukaan kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla suhtautuminen laitosarviointeihin on ensimmäisistä arvioinneista saatujen kokemusten jälkeen säilynyt positiivisena. Toisaalta 1990-luvun laitosarviointiohjelman kaltaiselle mittavalle arviointimenettelylle ei nähdä olevan tarvetta ainakaan lähivuosina, mutta yksittäisiä laitosarviointeja pidetään tarpeellisina. Suhtautumisessa arviointeihin painottuu tarkoituksenmukaisuus. Kehityksestä huolimatta arviointien ongelmana nähdään edelleen olevan ennen kaikkea yhteiskunnallisen vaikuttavuuden mittaamisen. Laitosarviointien suhdetta muuhun seurantaan on pohdittu laitoksissa melko vähän. Arviointeja ei kuitenkaan nähdä voitavan korvata jatkuvan seurannan menettelyjä kehittämällä. Esimerkiksi tilin- ja toiminnantarkastus nähdään edelleen mekaanisena lainmukaisuuden tarkastuksena, jonka tulokset ovat yleensä ennakoitavissa laitoksissa ja ministeriössä. Itsearviointi laitoksissa on vielä melko vähäistä. Toisaalta itsearviointia tapahtuu myös muiden nimikkeiden kuten strategiатыön ja johtokuntatyöskentelyn alla. Suhtautuminen arviointeihin on erittäin yhdenmukaista kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla. Arviointeihin kohdistuvat näkemykset eroavat vain vähän verrattaessa ministeriötä laitoksiin ja laitoksia toisiinsa, vaikka tehdyistä laitosarvioinneista saadut kokemukset eivät olekaan yhdenmukaisia. Tulevaisuuden haasteet liittyvät arviointi- ja tarkastusjärjestelmien tehtäväkenttien määrittelyyn sekä ns. kansallisen arviointijärjestelmän kehittämiseen. Tällöin eri puolilla tehtyt arvioinnit olisivat tarvittaessa kaikkien valtionhallinnon yksiköiden hyödynnettävissä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords arviointi - valtionhallinto (ysa) seuranta - tuloksellisuus (ysa) tulosohjaus - ministeriöt - kauppa- ja teollisuusministeriö (ysa)			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			